

SØNDRE HELGELAND MILJØVERK
Åremvegen 99
8664 MOSJØEN

Saksbehandler, innvalgstelefon
Camilla Risa Haugstad, 75547890

Tilsynsrapport - Deponi - Søndre Helgeland Miljøverk IKS - Vefsn - Åremma

Denne rapporten omhandler forhold som ble avdekket under tilsyn 21. september 2023 hos Søndre Helgeland Miljøverk IKS (virksomhetsnummer: 975824845).

Rapporten består av fire deler:

- Del 1: Resultatet av tilsynet
- Del 2: Statsforvalterens vurdering og begrunnelse
- Del 3: Informasjon om tilsynet
- Del 4: Annen informasjon

Del 1: Resultatet av tilsynet

Denne delen gir en oversikt over resultatet av tilsynet og hva dere må gjøre til gitte frister. Nærmere beskrivelse er gitt i [del 2](#).

Statsforvalteren avdekket avvik som dere må rette snarest

Statsforvalteren avdekket følgende avvik under tilsynet:

- Avvik 1: Virksomheten deponerer ristegods og sand fra sandfang uten at det har vært avvannet i forkant av deponering og massene overdekkes ikke umiddelbart etter deponering.
- Avvik 2: Virksomheten gjennomfører ikke årlig vannbalanseregnskap og miljøovervåking av utslipp til vann fra deponiet gjennomføres ikke i henhold til krav i tillatelsen.
- Avvik 3: Virksomhetens årsrapportering til Statsforvalteren har vært mangelfull.

Avvik er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Vi ser alvorlig på at avvik 2 delvis er gjentakende avvik fra forrige tilsyn og at avvik 1 er deponering av avfall i strid med forbudet mot deponering av flytende avfall.

Søndre Helgeland Miljøverk IKS (SHMIL) må snarest rette opp avvik. Dere må sende Statsforvalteren i Nordland en skriftlig tilbakemelding som viser hvordan avvik er rettet innen **20. januar 2024**.

Statsforvalteren påpeker anmerkninger

Vi har følgende anmerkninger:

- Anmerkning 1: Avvikshåndteringssystemet bør tydeliggjøre eventuelle miljøkonsekvenser for avvik

Anmerkning er et forhold som vi mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Dere må betale gebyr

Søndre Helgeland Miljøverk IKS må betale et gebyr på 30 000 kr for tilsynet.

Vi ber om tilbakemelding fra dere på epost eller som sikker melding

Vi ber om at dere sender all skriftlig tilbakemelding til sfnopost@statsforvalteren.no ved Camilla Risa Haugstad eller som sikker melding via <https://skjema.no/SF/melding>. Merk svaret med saksnummer 2018/7187 og tilsynsnummer 2023.149.I.SFNO.

Del 2: Statsforvalterens vurdering og begrunnelse

Avvik 1: Virksomheten deponerer ristegods og sand fra sandfang uten at massene har vært avvannet og overdekker ikke massene umiddelbart etter deponering

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Tillatelse til mottak, sortering og behandling av avfall (Tillatelse) av 30.06.2009, vilkår 3.1.3 a) og 3.1.4.2
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall kapittel 9 deponering av avfall (Avfallsforskriften) § 9-4 b)

Beskrivelse av krav

Avfall som er omfattet av forbudet mot deponering i avfallsforskriften § 9-4 skal i henhold til tillatelsens vilkår 3.1.3 a) ikke deponeres på SHMIL sitt deponi for ordinært avfall. I henhold til avfallsforskriften § 9-4 b) er det forbudt å deponere flytende avfall, og tillatelsens vilkår 3.1.4.2 setter særskilt krav til at ristegods og sand fra sandfang skal avvannes før deponering. Videre krever tillatelsens vilkår at avfallet overdekkes umiddelbart etter deponering.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

På det aktive området av deponiet hos SHMIL er det anlagt en egen «celle» for deponering av ristegods og sand fra sandfang, se figur 1 under.

Figur 1: Viser område for deponering av ristgods og sand fra sandfang på deponiområdet til SHMIL.

Under inspeksjonen kom det frem at ristgods og sand fra sandfang deponeres direkte fra bil uten avvanning i forkant, noe man også ser tydelig fra figur 1. Under inspeksjonen kom det også frem at bilene av og til spyles for å få ut alt avfallet. SHMIL deponerer dermed flytende avfall, noe som er i strid med både vilkår i tillatelsen og avfallsforskriften § 9-4 b). Tilførsel av ekstra sigevann til deponiet vil føre til økt utvasking av miljøgifter i deponiet, og det skal derfor ikke deponeres flytende avfall i deponiet.

Ristgods og sand fra sandfang overdekkes heller ikke umiddelbart etter deponering, slik tillatelsens vilkår 3.1.4.2 krever.

Avvik 2: Virksomheten gjennomfører ikke årlig vannbalanseregnskap og miljøovervåking av utslipp til vann fra deponiet gjennomføres ikke i henhold til krav i tillatelsen

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Tillatelse av 30.06.2009, vilkår 3.3.1.4 og 3.6.1.2
- Tillatelse av 30.06.2009, vilkår 3.6.4.1

Beskrivelse av krav

Vilkår 3.3.1.4 krever at virksomheten skal dokumentere oppsamling av sigevann og effekt av tiltak for å redusere vanninntrengning til deponiet gjennom vannbalanseregninger. Videre krever vilkår 3.6.1.2 at virksomheten på bakgrunn av resultater fra øvrig overvåking utarbeider et vannbalanseregnskap for siste kalenderår. Vilkår 3.6.4.1 setter krav til overvåking av sigevann, overflatevann og grunnvann ved deponiet. For sigevann og overflatevann skal det tas

mengdeproporsjonale blandeprøver. Vilkåret setter også krav til at sigevannsmengden skal overvåkes kontinuerlig, og at sigevannssedimentprøven skal tas iht. SFTs veileder TA2077/2005

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Vannbalanseregnskap

Under inspeksjonen kom det frem at SHMIL aldri har gjennomført vannbalanseregnskap for deponiet på Åremma. Dette ble også påpekt som avvik etter revisjon i 2021, med svar om at dette skulle gjøres for 2022. Dette er et gjentakende avvik, som vi ser alvorlig på. Vannbalanseregnskap for deponiet er et viktig verktøy for deponieier for å ha kontroll på eventuell vanninntrenging og utlekking fra deponiet.

Sigevann og overvann

SHMIL måler kontinuerlig mengden sigevann som passerer gjennom renseanlegget, men sigevannet som eventuelt går i overløp blir ikke målt. Tillatelsen krever at alt sigevann måles kontinuerlig, både det som går gjennom renseanlegg og det som går i overløp. Prøver av overvann og urensset sigevann tas som stikkprøver, og er dermed ikke mengdeproporsjonale blandeprøver slik tillatelsen krever.

Sigevannssediment

Under inspeksjonen kom det frem at sigevannssedimentprøven tas i fordrøyningsbassenget før renseanlegget. Sigevannssedimentprøve som inngår i miljøovervåkingen skal vise hvilken partikulær forurensning sigevannet fører med seg i utslippet. Det er ikke tilstrekkelig å analysere sedimentprøve fra fordrøyningsbassenget, jf. TA-2077/2005.

Avvik 3: Virksomhetens årsrapportering til Statsforvalteren har vært mangelfull

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Tillatelse av 30.06.2009, 3.6.6.3
- Tillatelse av 12.07.2022, vilkår 11.5

Beskrivelse av krav

Vilkår 3.6.6.3 i tillatelsen av 30.06.2009 krever at SHMIL sender en sammenstilling og vurdering av deponiets påvirkning av luft, vann og nærmiljø med vurdering av resultat og behov for tiltak. Videre krever vilkår 11.5 i tillatelsen av 12.07.2022 at rapportering for deponiet skal rapporteres via Altinn. Miljødirektoratets veileder til årsrapportering fra deponier via Altinn (TA-3014/2013) presiserer i punkt 5.1 at overløp av sigevann skal rapporteres som akutt forurensning. Overløpshendelser rapporteres separat. Videre viser veilederen at alt sigevann fra deponiet skal rapporteres som urensset sigevann, mens eventuelt sigevann som har gått i overløp skal rapporteres som urensset sigevann i overløp/returnert til deponi.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Samlet vurdering av deponiets påvirkning av vann, luft og nærmiljø

SHMIL har ikke sendt en samlet vurdering av deponiets påvirkning av vann, luft og nærmiljø for 2022 til Statsforvalteren, slik vilkår 3.6.6.3 i tillatelsen krever. I en samlet vurdering av deponiets påvirkning av vann med vurdering av resultatene, er det også relevant å bruke overvåkingsdataene fra sigevannet til å vurdere om renseanlegget fungerer etter hensikten. I denne vurderingen bør utslippsdataene fra rensset sigevann vurderes opp mot BAT for renseanlegget.

Rapportering av sigevannsfraksjoner

SHMIL har i egenkontrollrapporten for 2022 ikke rapportert alt sigevann som urensset sigevann i rapporteringsskjemaet. Urenset sigevann er alt sigevann som renner ut fra deponiet. Urenset sigevann som går i overløp eller på andre måter slippes ut uten rensing skal rapporteres som urensset sigevann i overløp/returnert til deponi. Det er viktig at fraksjonene rapporteres riktig slik at beregningen av årlig utslipp fra deponiet til sjø blir riktig beregnet.

Rapportering av overløp som akutt forurensning

Under inspeksjonen kom det frem at SHMIL ikke rapporterer akutt forurensning som følge av overløp av sigevann. Det ble i egenkontrollrapporten for 2022 rapportert mengde urensset sigevann som var gått i overløp, men dette var ikke rapportert som akutt forurensning. I egenkontrollrapporten har SHMIL svart «nei» på spørsmålet «Hadde deponiet akutt forurensning i rapporteringsåret?». Her skulle SHMIL ha svart «ja», og rapportert alle hendelser med overløp separat, slik TA-3014/2013 krever.

Anmerkning 1: Avvikshåndteringssystemet bør tydeliggjøre eventuelle miljøkonsekvenser for avvik

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Under inspeksjonen fikk vi se flere eksempler på avvik som omhandler ytre miljø tilknyttet deponidriften i SHMIL sitt avvikshåndteringssystem. I de avvikene vi fikk se, kom det ikke frem hvilken konsekvens avvikene vil ha for miljøet. Miljøkonsekvensen et avvik har vil ha betydning for hvordan virksomheten følger opp avviket.

Vedtak om gebyr

Statsforvalteren vedtar at Søndre Helgeland Miljøverk IKS må betale et gebyr på 30 000 kr for tilsynet. Dette tilsvarer sats 2 for tilsyn av inntil en dags varighet og er gitt på bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk. Vedtaket er gitt med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-7.

Dere vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen.

Statsforvalteren er pålagt å ta gebyr for tilsyn på forurensningsområdet. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Vi viser til varsel om gebyr 7. september 2023 og til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Dere har rett til å klage

Dere har rett til å klage på vedtaket. Retten til å klage er gitt i forvaltningsloven kap. VI. En klage bør være skriftlig begrunnet og må sendes til Statsforvalteren i Nordland innen tre uker etter at dere mottok dette brevet. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsatt ovenfor må betales inn. Dersom vi tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

Del 3: Informasjon om tilsynet

Gjennomføring av tilsynet

Tilsynet er gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Vår hjemmel til å føre tilsyn er forurensningsloven § 48. Rapporten gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av Søndre Helgeland Miljøverk IKS sitt miljøarbeid eller miljøstatus.

Tilsynet er en del av Statsforvalterens landsdekkende tilsynsaksjon med aktive deponier for ordinært avfall.

Fra Statsforvalteren i Nordland deltok

- Camilla Risa Haugstad
- Ingrid Austerheim

Kontaktperson hos Søndre Helgeland Miljøverk IKS

- Toril Haltbrekken

Anlegg kontrollert

Følgende anlegg tilhørende Søndre Helgeland Miljøverk IKS ble kontrollert under tilsynet:

- SHMIL – Åremma – deponi for ordinært avfall

Tema kontrollert

Følgende tema ble kontrollert:

- Internkontroll
- Sigevannshåndtering
- Mottakskontroll

Regelverk

Tilsynet omfattet følgende regelverk:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Tillatelse til mottak, sortering og behandling av avfall av 30.06.2009
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Søndre Helgeland Miljøverk IKS av 12.07.2022.

Del 4: Annen informasjon

Dere har anledning til å kommentere på rapporten

Dere har anledning til å kommentere på faktiske feil i denne rapporten. Eventuelle kommentarer må sendes Statsforvalteren i Nordland innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Rapporten vil være offentlig tilgjengelig

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Statsforvalteren i Nordland (jf. offentleglova) og våre nettsider.

Med hilsen

Tilde Nygård (e.f.)
seksjonsleder

Camilla Risa Haugstad
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

VEFSN KOMMUNE

Postboks 560

8651

MOSJØEN